

Khoa Ngôn ngữ học và Việt Nam học: 30 năm phát triển, lan tỏa giá trị tiếng Việt

10:06 26/10/2026

Ngày 25/10, Khoa Ngôn ngữ học và Việt Nam học, Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn, Đại học Quốc gia Hà Nội tổ chức lễ kỷ niệm 70 năm truyền thống Ngữ văn (1956-2026), 30 năm thành lập Khoa Ngôn ngữ học và đón nhận Huân chương Lao động hạng Nhì. Sự kiện là dịp nhìn lại chặng đường phát triển của ngành Ngôn ngữ học, đồng thời đặt ra những định hướng mới trong đào tạo, nghiên cứu và quảng bá tiếng Việt ra thế giới.

PGS.TS Bùi Hoài Sơn, Phó Trưởng Ban Tuyên giáo Trung ương trao Huân chương Lao động Hạng Nhì cho Khoa Ngôn ngữ học và Việt Nam học. Ảnh: PV

Tại buổi lễ, TS. Nguyễn Ngọc Bình, Trưởng khoa Ngôn ngữ học và Việt Nam học, đã điểm lại quá trình hình thành, phát triển của khoa cùng những đóng góp trong đào tạo, nghiên cứu và giảng dạy tiếng Việt cho người nước ngoài.

Từ năm 1996, trên cơ sở Bộ môn Ngôn ngữ học thuộc Khoa Ngữ văn, Khoa Ngôn ngữ học được thành lập, đánh dấu bước phát triển quan trọng khi Ngôn ngữ học lần đầu tiên được công nhận là một ngành đào tạo đại học độc lập tại Việt Nam.

Trong 30 năm qua, khoa từng bước hoàn thiện hệ thống đào tạo ở cả ba trình độ cử nhân, thạc sĩ và tiến sĩ, với 5 chuyên ngành gồm: Lý luận ngôn ngữ; Việt ngữ học; Ngôn ngữ các dân tộc thiểu số ở Việt Nam; Ngôn ngữ học so sánh lịch sử; Ngôn ngữ học so sánh - đối chiếu.

Tính đến năm 2025, ngành Ngôn ngữ học của nhà trường đã đào tạo hơn 3.000 cử nhân, hơn 400 thạc sĩ và hơn 400 tiến sĩ chuyên sâu về Ngôn ngữ học, Việt ngữ học và Ngôn ngữ - Văn hóa các dân tộc thiểu số Việt Nam. Nhiều người tốt nghiệp hiện công tác tại các trường đại học, viện nghiên cứu, cơ quan báo chí, truyền thông, văn hóa và giáo dục trong và ngoài nước.

Bên cạnh công tác đào tạo, khoa chú trọng nghiên cứu khoa học, mở rộng các hướng nghiên cứu từ ngữ âm, ngữ pháp, từ vựng - ngữ nghĩa đến ngôn ngữ học ứng dụng, ngôn ngữ học lâm sàng, ngôn ngữ học trị liệu và những lĩnh vực gắn với công nghệ số, trí tuệ nhân tạo.

GS.TS. Hoàng Anh Tuấn - Hiệu trưởng Trường Đại học Khoa học xã hội và nhân văn, Đại học Quốc gia Hà Nội phát biểu. Ảnh: PV

Phát biểu tại buổi lễ, GS.TS. Hoàng Anh Tuấn, Hiệu trưởng Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn, Đại học Quốc gia Hà Nội, nhấn mạnh ý nghĩa của việc kế thừa truyền thống học thuật, đồng thời đổi mới để đáp ứng yêu cầu phát triển trong giai đoạn mới.

Theo GS.TS. Hoàng Anh Tuấn, từ những ngày đầu còn nhiều khó khăn, các thế hệ nhà giáo đã đặt nền móng cho nghiên cứu ngôn ngữ, văn học Việt Nam theo hướng khoa học, đào tạo nhiều thế hệ trí thức đóng góp trên các lĩnh vực của

đời sống xã hội.

Việc hình thành Khoa Ngôn ngữ học và Việt Nam học năm 2025 mở ra không gian phát triển liên ngành, kết nối ngôn ngữ, văn hóa, đào tạo nhân lực và đối ngoại văn hóa. Trong đó, giảng dạy tiếng Việt, văn hóa Việt Nam cho người nước ngoài và gìn giữ tiếng Việt trong cộng đồng người Việt Nam ở nước ngoài là những nhiệm vụ quan trọng.

Thời gian qua, các chương trình tiếng Việt trực tuyến miễn phí dành cho kiều bào, học liệu và giáo trình song ngữ, hoạt động bồi dưỡng giáo viên cùng công cụ đánh giá năng lực tiếng Việt cho người nước ngoài đã góp phần mở rộng cơ hội học tập cho người Việt Nam ở nước ngoài và bạn bè quốc tế. Nhiều trường đại học quốc tế cũng bày tỏ mong muốn hợp tác phát triển việc giảng dạy tiếng Việt.

Trước yêu cầu chuyển đổi số và hội nhập quốc tế, nhà trường kỳ vọng khoa tiếp tục đổi mới nội dung, phương pháp đào tạo, nâng cao chất lượng nghiên cứu và mở rộng hợp tác quốc tế. Việc phát triển các chương trình giảng dạy tiếng Việt cho kiều bào và người nước ngoài được xác định là một hướng đi gắn với nhiệm vụ quảng bá ngôn ngữ, văn hóa Việt Nam.

Theo TS. Nguyễn Ngọc Bình, trong bối cảnh chuyển đổi số và trí tuệ nhân tạo, khoa sẽ tiếp tục đổi mới mô hình đào tạo, phát triển học liệu số, ứng dụng trí tuệ nhân tạo, thực tế ảo và các nền tảng học tập trực tuyến. Đồng thời, đơn vị chú trọng bảo vệ tiếng Việt, bảo tồn ngôn ngữ các dân tộc Việt Nam và quảng bá giá trị văn hóa Việt Nam ra thế giới.

Định hướng này đặt ra yêu cầu kết hợp giữa việc gìn giữ những giá trị ngôn ngữ truyền thống với ứng dụng thành tựu công nghệ, mở rộng khả năng tiếp cận tri thức và nâng cao hiệu quả giảng dạy trong môi trường học tập quốc tế.

Với những kết quả đạt được, Khoa Ngôn ngữ học và Việt Nam học đã được Chủ tịch nước tặng thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì. Ngoài ra, khoa có một cá nhân và hai tập thể được tặng Bằng khen của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo.

Buổi lễ cũng là dịp để các thế hệ cán bộ, giảng viên và sinh viên cùng nhìn lại hành trình xây dựng, phát triển của ngành Ngữ văn và Ngôn ngữ học tại Đại học Quốc gia Hà Nội. Những thành tựu trong đào tạo, nghiên cứu và hợp tác quốc tế tạo nền tảng để khoa tiếp tục thực hiện các nhiệm vụ trong giai đoạn tới.

Trong bối cảnh hội nhập ngày càng sâu rộng, việc phát triển ngành Ngôn ngữ học không chỉ có ý nghĩa đối với giáo dục đại học và nghiên cứu khoa học mà

còn góp phần gìn giữ bản sắc văn hóa, tăng cường giao lưu giữa Việt Nam với các quốc gia. Qua đó, tiếng Việt có thêm cơ hội tiếp cận cộng đồng quốc tế, trở thành cầu nối đưa ngôn ngữ và văn hóa Việt Nam đến gần hơn với bạn bè năm châu.

PV